

Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Naturvårdsverkets skrivelse Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport

Er beteckning: KN2023/04536

Naturvårdsverket ärendenummer NV-08935-22

Sammanfattning

Länsstyrelsen har inriktat yttrandet på de föreslagna ändringarna i avfallsförordningen samt de fall där vi bedömer att det saknas förslag på ändringar. Länsstyrelsen lämnar inga synpunkter på övriga delar i redovisningen av regeringsuppdraget.

Länsstyrelsen är som helhet positiv till Naturvårdsverkets föreslagna förändringar i avfallsförordningen.

Några justeringar av Naturvårdsverkets förslag anser vi dock är angelägna.

- Ändringar av några av de föreslagna bestämmelserna för att förenkla tolkningen.
- Handlare och mäklare respektive yrkesmässig insamling bör omfattas av registrering i stället för anmälan.
- Införa krav på svenskt tillstånd för transporter som går genom landet, så kallade transittransporter. Frågan behöver skyndsamt utredas.

1.2 Förslag till ändring i avfallsförordningen (2020:614)

Länsstyrelsen anser att de föreslagna förändringarna är bra och ändamålsenliga. Vi uppskattar att de bestämmelser som finns i Naturvårdsverket föreskrifter (SNF 2022:2) kommer in direkt i avfallsförordningen för att minimera missförstånd.

Vi är också positiva till att det införs möjlighet till en utökad prövning vid tillståndsgivningen och vill gärna se en tydlig vägledning från Naturvårdsverket om hur vi kan bedöma de olika punkterna i 5 kap 3 §. En sådan saknas idag.

När det gäller tidsbegränsning av tillstånd till transport av icke-farligt avfall förstår vi att det kan bli en ökad administrativ hantering för de verksamhetsutövare som berörs av endast tillstånd till icke-farligt avfall.

1.2 Förslag till ändring i avfallsförordningen (2020:614)

5 kap 1 §

Naturvårdsverkets förslag	Länsstyrelsens förslag
<i>Det krävs ett särskilt tillstånd för att i yrkesmässig verksamhet transportera avfall om</i> <i>1. transportererna under ett kalenderår sammanlagt avser mer än 10 ton avfall eller mer än 50 kubikmeter avfall,</i> <i>2. transportererna under ett kalenderår sammanlagt avser mer än 100 kilogram farligt avfall eller mer än 100 liter farligt avfall,</i> <i>3. avfallet innehåller kvicksilver och utgörs av annat än hela lysrör eller andra ljuskällor,</i> <i>4. avfallet innehåller cyanid, kadmium eller en PCB-produkt, eller</i> <i>5. avfallet är icke-farligt och dess mängd vid en enskild transport överskrider 1 ton eller 5 kubikmeter avfall.</i>	Det krävs ett särskilt tillstånd för att i yrkesmässig verksamhet transportera avfall om 1. transportererna under ett kalenderår sammanlagt avser mer än 10 ton eller mer än 50 kubikmeter <i>icke-farligt</i> avfall, 2. transportererna under ett kalenderår sammanlagt avser mer än 100 kilogram farligt avfall eller mer än 100 liter farligt avfall, 3. avfallet innehåller kvicksilver och utgörs av annat än hela lysrör eller andra ljuskällor, 4. avfallet innehåller cyanid, kadmium eller en PCB-produkt, eller 5. avfallet är icke-farligt och dess mängd vid en enskild transport överskrider 1 ton eller 5 kubikmeter avfall.

Länsstyrelsen anser att första punkten bör ändras så att den endast berör icke-farligt avfall. Det blir bättre logik utifrån de kommande paragraferna som berör transport av icke-farligt avfall och där det finns begränsningarna om just 10 ton eller 50 kubikmeter.

Genom vårt förslag blir det enklare att tolka bestämmelsen vilket är till fördel för sökanden och för handläggningen. Dessutom är det enklare att utforma ett ansökningsformulär på ett tydligt sätt med separata punkter för icke-farligt avfall och för farligt avfall.

5 kap 1a §

Naturvårdsverkets förslag	Länsstyrelsens förslag
I stället för tillståndsplikt enligt 1 § gäller registreringsplikt enligt 7 § för att transportera icke-farligt avfall som uppkommit i egen yrkesmässig verksamhet och om transportererna under ett kalenderår sammanlagt avser mer än 10 ton eller mer än 50 kubikmeter avfall.	<i>I stället för tillståndsplikt enligt 1 § punkt 1 gäller registreringsplikt enligt 7 § för att transportera icke-farligt avfall som uppkommit i en egen yrkesmässig verksamhet.</i>

Utifrån Länsstyrelsens förslag till ändring av 5 kap 1 § 1 föreslår vi en ändring av 5 kap 1 a § som innebär en direkthänvisning till punkt 1.

5 kap 4 §

Naturvårdsverkets förslag	Länsstyrelsens förslag
Ett tillstånd enligt 1 § ska 1. förenas med de villkor som behövs från miljö- och hälsoskyddssynpunkt, och 2. ges för en viss tid som inte får vara längre än fem år. <i>Om tillståndet avser farligt avfall, får det avse ett visst slag av farligt avfall eller farligt avfall i allmänhet.</i>	Ett tillstånd enligt 1 § ska 1. förenas med de villkor som behövs från miljö- och hälsoskyddssynpunkt, och 2. ges för en viss tid som inte får vara längre än fem år <i>Tillståndet får avse ett visst slag av avfall eller avfall i allmänhet.</i>

Vi anser att 4 § punkt 2 andra stycket även bör reglera möjlighet att tillstånd till icke-farligt avfall ska kunna avse visst slag av icke-farligt avfall eller icke-farligt avfall i allmänhet.

Vid transport av icke-farligt avfall behövs tillstånd för att i yrkesmässig verksamhet transport av avfall som överstiger 10 ton eller 50 kubikmeter per kalenderår. Vi anser att det kan vara lämpligt att det finns möjlighet att begränsa tillståndet även för icke-farligt avfall exempelvis för avfallstransportörer som saknar yrkestrafiktillstånd och därmed inte har samma kunskap av vägtransporter som yrkestrafikföretag. Vi ser skäl även utifrån Naturvårdsverkets förslag att miljötillsyn ska kunna vägas in i bedömningen om tillstånd ska medges enligt 5 kap 3 §.

5 kap 17 §

Naturvårdsverkets förslag	Länsstyrelsens förslag
Länsstyrelsen ska i fråga om 1. särskilt tillstånd enligt 1 §, 2. registrering enligt 7, och 3. <i>anmälningar enligt 10 och 11 §§ underrätta den kommunala nämnd</i> som har tillsynsansvaret över den berörda hanteringen. Underrättelserna <i>enligt första</i> stycket ska lämnas på det sätt och i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till möjligheterna att utöva en ändamålsenlig tillsyn	Länsstyrelsen ska i fråga om 1. särskilt tillstånd enligt 1 §, 2. registrering enligt 7, och <i>10 och 11 §§.</i> <i>Underrättelserna ska lämnas på det sätt och i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till möjligheterna att utöva en ändamålsenlig tillsyn</i>

Vi anser också att 5 kap 17 § bör ändras. I Naturvårdsverkets förslag anges ”enligt första stycket. Detta är onödigt då det endast finns ett stycke. Läsaren skulle kunna tolka att det är första punkten som lagtexten hänvisar till och det kan därför bli missvisande. Vi anser också att eftersom anmälningar enligt 10 och 11 §§ bör ändras till registrering så bör 5 kap 17 § i stället följa Länsstyrelsens förslag.

Länsstyrelsens övriga förslag till förändringar

Utöver våra förslag till justeringar av Naturvårdsverkets förslag anser vi att avfallsförordningen behöver ändras på ytterligare några ställen.

8.1.1 transporter som passerar genom Sverige

5 kap 5

Nuvarande lydelse SFS 2020:614	Länsstyrelsens förslag
Frågor om tillstånd enligt 1 § prövas av länsstyrelsen i det län där 1. sökandens verksamhet har sitt säte, eller 2. sökanden bedriver den huvudsakliga delen av sin verksamhet.	Frågor om tillstånd enligt 1 § prövas av länsstyrelsen i det län där 1. sökandens verksamhet har sitt säte, eller 2. sökanden bedriver den huvudsakliga delen av sin verksamhet.

<i>Om sökandens verksamhet har sitt säte och sökanden bedriver den huvudsakliga delen av sin verksamhet utomlands, prövas frågan om tillstånd av länsstyrelsen i något av de län där avfallet hämtas eller lämnas.</i>	<i>Om sökandens verksamhet har sitt säte och sökanden bedriver den huvudsakliga delen av sin verksamhet utomlands, prövas frågan om tillstånd av länsstyrelsen i något av de län där avfallet hämtas, lämnas eller där det sker gränsöverskridande transporter av avfall.</i>
--	---

Som framgår av Naturvårdsverkets svar på regeringsuppdraget diskuteras även tillståndsplikt för så kallade transittransporter i avsnitt 8.1.1. Länsstyrelsen i Västra Götaland är en av fem länsstyrelser som har tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter. Utifrån erfarenheter vid tillsynen anser vi att det är nödvändigt att reglera även transittrafiken genom Sverige, med ett tillståndskrav enligt avfallsförordningen 5 kap 1 §.

I EG förordning 1013/2006 om transport av avfall står i bilaga II punkt 15 att en anmälan av gränsöverskridande transporter ska innehålla ” Bevis för att transportören/transportörerna är registrerade för avfallstransporter (till exempel genom ett intyg om att sådant finns).” Idag kan utländska transportörer, vid transittransporter, transportera farligt eller icke-farligt avfall från Riksgränsen i norr till Trelleborg i söder utan att en prövning har gjorts, av svenska myndigheter av transportörernas personella, tekniska och ekonomiska förutsättningar, att transportera avfall på ett tillfredställande sett ur miljö och hälsosynpunkt.

Med tanke på de brister som vi ser vid kontroller av gränsöverskridande avfallstransporter så anser vi att ett krav på tillstånd bör införas. Brister som förekommer är läckage, att avfallet är felaktigt förpackat eller bristfälligt lastsäkrat. Förarna har ofta bristfällig kunskap om avfallslagstiftningen och det förekommer att de inte ens vet om att det är avfall som de transporterar.

Det är inte ovanligt att illegala aktörer transporterar avfall med Sverige som transitland. Avfallet kan vara förbrukade batterier, katalysatorer, litiumbatterier eller annat avfall som har ett högt värde vid försäljning till avfallsanläggningar. Transportörerna har ofta sitt säte i annat land än avsändar- eller mottagarlandet. Det är inte ovanligt att denna typ av avfall även är stöldgods.

Länsstyrelsen instämmer i Naturvårdsverkets bedömning att det krävs ytterligare utredning avseende förutsättningarna för att genomföra en reglering av transporter som enbart passerar genom Sverige. Vi anser att denna utredning bör utföras skyndsamt då vi ser att det finns ett stort behov av att denna typ av transporter regleras på ett liknande sätt som övriga avfallstransporter.

Vi förordar att transittransporter ska kräva tillstånd i Sverige för att prövningen ska bli likvärdig och det på ett enkelt sätt ska vara möjligt att återkalla ett tillstånd på grund av bristfällig hantering. Det bör ställas samma krav på avfallstransportörer som utför transittransporter genom Sverige som på de transportörer som transporterar inom Sverige. Det är ett viktigt led med att förhindra illegal avfallshantering.

8.1.6 Ändra anmälningsplikten till registreringsplikt även avseende insamlare, handlare/mäklare

Anmälan om yrkesmässig insamling av avfall respektive handlare och mäklare enligt 5 kap 10 § och 5 kap 11 § bör ändras till från anmälan till registrering. I praktiken görs samma förfarande på dessa anmälningar som vi gör för anmälan om transport av avfall. Det är ingen skillnad på handläggningen och det bör därför ha samma begrepp.

Allmänna synpunkter

Bakgrundsinformation

Länsstyrelsen ser positivt på att föreslagna ändringar träder i kraft utan större dröjsmål. Vi vill dock informera om att de ändringar som kommer att behöva ske i länsstyrelsernas system, applikationer och tjänster varför vi behöver god tidsmarginal för att kunna hantera ärenden enligt den nya lagstiftningen när den träder i kraft.

Länsstyrelsen Västra Götaland har ansvaret för länsstyrelsernas gemensamma e-tjänst som berör ansökningar och anmälningar enligt 5 kap avfallsförordningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Lisbeth Schultze med länsmiljöingenjör Annika Lundahl som föredragande.

2024-03-26

500-500-50038-
2023

I den slutliga handläggningen har även enhetschef Mikael Reinhardt deltagit. I handläggningen i övrigt har länsjurist Beatrice Udén, handläggare Ewa Möller och handläggaren Rose-Marie Honkanen Nyman medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.